KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 12.12.2019 r.
COM(2019) 623 final

2019/0273 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 654/2014 dotyczące wykonywania praw Unii w zakresie stosowania i egzekwowania zasad handlu międzynarodowego

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Niniejszy wniosek dotyczy zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 654/2014 z dnia 15 maja 2014 r. dotyczącego wykonywania praw Unii w zakresie stosowania i egzekwowania zasad handlu międzynarodowego oraz zmieniającego rozporządzenie Rady (WE) nr 3286/94 ustanawiające procedury wspólnotowe w zakresie wspólnej polityki handlowej w celu zapewnienia wykonania praw Wspólnoty zgodnie z zasadami handlu międzynarodowego, w szczególności tymi ustanowionymi pod auspicjami Światowej Organizacji Handlu („rozporządzenie dotyczące wykonywania praw Unii" albo „rozporządzenie")[1]. Celem zmiany jest ochrona interesów Unii w ramach międzynarodowych umów handlowych w sytuacjach, gdy państwa trzecie przyjmują środki niezgodne z prawem i jednocześnie blokują proces rozstrzygania sporów. Pierwotnie rozporządzenie nie przewidywało mechanizmów mających na celu zaradzenie takim sytuacjom, ale aktualny rozwój sytuacji, a mianowicie blokowanie rozstrzygania sporów zgodnie z porozumieniem ustanawiającym Światową Organizację Handlu (WTO), wymaga, by Unia niezwłocznie podjęła działania w celu ochrony swoich interesów.

Wniosek jest zgodny z priorytetem Unii dotyczącym skutecznego egzekwowania praw Unii wynikających z międzynarodowych umów handlowych. Jak stwierdzono w wytycznych politycznych Komisji, „[m]usimy (...) zapewnić sobie możliwość egzekwowania swoich praw, nawet w drodze sankcji, gdy inne strony blokują rozwiązanie konfliktu handlowego"[2]; sformułowanie to znalazło też odzwierciedlenie w piśmie określającym zadania komisarza do spraw handlu[3].

Proponowana zmiana rozszerza zakres rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw Unii, aby umożliwić podjęcie działań w przypadku zablokowania procedur rozstrzygania sporów. Aby zapewnić ochronę praw Unii, przedmiotową zmianę należy przyjąć jak najszybciej. Wniosek nie obejmuje w związku z tym żadnych innych zmian, aby ułatwić szybkie przyjęcie przedmiotowej zmiany przez współprawodawców.

– *Blokowanie rozstrzygania sporów*

Organ Rozstrzygania Sporów WTO nie jest w stanie obsadzić wolnych stanowisk w Organie Apelacyjnym WTO od ponad dwóch lat. W związku z zablokowaniem nominacji Organ Apelacyjny od dnia 11 grudnia 2019 r. będzie miał tylko jednego członka. Od tej daty Organ Apelacyjny nie będzie mógł więc rozpatrywać nowych odwołań. Poprzez odwoływanie się do sprawozdań panelu członkowie WTO będą mogli unikać wiążących orzeczeń i w ten sposób uchylać się od swoich zobowiązań międzynarodowych. Jeżeli złożone zostanie odwołanie od sprawozdania panelu, a Organ Apelacyjny nie będzie w stanie funkcjonować, spór trafi

---

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 654/2014 z dnia 15 maja 2014 r. dotyczące wykonywania praw Unii w zakresie stosowania i egzekwowania zasad handlu międzynarodowego oraz zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 3286/94 ustanawiające procedury wspólnotowe w zakresie wspólnej polityki handlowej w celu zapewnienia wykonania praw Wspólnoty zgodnie z zasadami handlu międzynarodowego, w szczególności tymi ustanowionymi pod auspicjami Światowej Organizacji Handlu (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 50).

[2] Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej (2019-2024) – https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_pl.pdf

[3] Pismo określające zadania z dnia 1 grudnia 2019 r. skierowane przez przewodniczącą von der Leyen do komisarza do spraw handlu.

w próżnię prawną i pozostanie nierozstrzygnięty (sytuacja taka jest określana jako „odwołanie w próżnię”). Oznacza to, że w takich wypadkach system rozstrzygania sporów w ramach WTO nie będzie wiążący. W ostatecznym rozrachunku, jeżeli skuteczne egzekwowanie międzynarodowych zasad handlowych nie będzie możliwe, interesy gospodarcze Unii będą zagrożone.

W tej nadzwyczajnej sytuacji Unia intensywnie pracuje nad dwoma aspektami; są to: i) zaproponowanie rozwiązania kwestii podniesionych przez członka WTO, który blokuje nominacje, a następnie podjęcie współpracy w tym zakresie z członkami WTO[4]; ii) opracowanie środków awaryjnych w formie porozumienia przejściowego, które ma na celu zastąpienie mechanizmu odwoławczego WTO podczas jego paraliżu za pomocą arbitrażu na podstawie art. 25 uzgodnienia WTO w sprawie rozstrzygania sporów[5]. Takie tymczasowe rozwiązanie odwoławcze umożliwi rozpatrywanie apelacji, a więc doprowadzi nie tylko do wydania ostatecznego orzeczenia po zakończeniu dwuetapowego postępowania kontradyktoryjnego w ramach WTO, ale również do wydania orzeczenia, które będzie można egzekwować na podstawie zasad WTO. Jest to rozwiązanie przejściowe, które ma funkcjonować, dopóki działania nie wznowi Organ Apelacyjny. Rozwiązanie tymczasowe nie będzie jednak mechanizmem automatycznym i będzie wymagało porozumienia z poszczególnymi członkami WTO.

Istnieje również ryzyko, że rozstrzyganie sporów dotyczących innych międzynarodowych umów handlowych Unii, w tym umów dwustronnych i regionalnych, zwłaszcza starszych, może zostać ograniczone, jeżeli państwo trzecie nie będzie w razie potrzeby współpracować na potrzeby rozstrzygania sporów. Państwo trzecie może na przykład nie powołać arbitra, a w procedurach rozstrzygania sporów nie przewidziano mechanizmu alternatywnego, który umożliwiłby podjęcie kolejnych kroków. W takiej sytuacji interesy gospodarcze Unii zostaną zagrożone i będą wymagały ochrony, tak samo jak to opisano powyżej. Ta sytuacja zyskuje dodatkowe znaczenie w świetle coraz większego nacisku Unii na egzekwowanie prawa. Oczekuje się również większego wykorzystania rozstrzygania sporów w ramach unijnych dwustronnych i regionalnych umów o wolnym handlu, ponieważ coraz więcej tych umów ma zastosowanie i przewiduje zobowiązania „WTO plus”. Unia wszczęła ostatnio trzy pierwsze takie sprawy.

– *Rozporządzenie dotyczące wykonywania praw Unii*

Po wejściu w życie traktatu z Lizbony Parlament Europejski i Rada przyjęły rozporządzenie dotyczące wykonywania praw Unii jako wspólne ramy ustawodawcze służące wykonywaniu praw Unii wynikających z międzynarodowych umów handlowych w oparciu o jasne i przewidywalne zasady działania Komisji. Współprawodawcy przekazali Komisji uprawnienia do szybkiego przyjmowania aktów wykonawczych zgodnie z art. 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w zakresie określonym przez rozporządzenie i w granicach i zgodnie z wyraźnie określonymi kryteriami.

W ramach rozporządzenia Komisja może wprowadzić następujące rodzaje środków polityki handlowej: cła, ograniczenia ilościowe na przywóz lub wywóz towarów oraz środki w obszarze zamówień publicznych. Środki te powinny zostać wybrane i zaprojektowane na podstawie obiektywnych kryteriów, takich jak m.in.: skuteczność środków w zapewnianiu

[4] Procesem tym kieruje ambasador Walker z Nowej Zelandii – aktualny przewodniczący Organu Rozstrzygania Sporów WTO.

[5] Rada Unii Europejskiej poparła tę inicjatywę w dniach 27 maja 2019 r. i 15 lipca 2019 r. Parlament Europejski przyjął rezolucję popierającą inicjatywę w dniu 28 listopada 2019 r.

stosowania się przez państwa trzecie do zasad handlu międzynarodowego, potencjał środków w udzielaniu wsparcia podmiotom gospodarczym działającym w obrębie Unii i odczuwającymi skutki środków wprowadzonych przez państwa trzecie oraz minimalizowanie negatywnego wpływu na Unię, w tym w odniesieniu do podstawowych surowców.

Zakres rozporządzenia obejmuje przyjęcie, zawieszenie, zmiany i zakończenie obowiązywania aktów wykonawczych w odniesieniu do:

a) egzekwowania praw Unii wynikających z wiążących wielostronnych i dwustronnych zasad rozstrzygania sporów;

b) środków równoważących w ramach wielostronnych i dwustronnych zasad dotyczących środków ochronnych; oraz

c) środków równoważących w przypadku zmiany przez państwo trzecie koncesji na mocy art. XXVIII GATT z 1994 r.

W szczególności w odniesieniu do wykonywania praw Unii w ramach wiążącego wielostronnego i dwustronnego rozstrzygania sporów Komisja, aby ochronić interesy Unii, jest uprawniona do wprowadzenia środków polityki handlowej w przypadku niezgodnego z prawem środka utrzymywanego przez państwo trzecie, w szczególności w celu nakłonienia państwa trzeciego do przestrzegania zasad. Takie środki można jednak wprowadzić jedynie w przypadku pomyślnego zakończenia procedur rozstrzygania sporów w odniesieniu do środka zastosowanego przez państwo trzecie.

W rozporządzeniu nie przewidziano zatem nadania Komisji uprawnień w przypadku, gdy procedury rozstrzygania sporów nie funkcjonują i związku z tym nie mogą zostać zakończone, na przykład w sytuacji zablokowania mechanizmu rozstrzygania sporów. Niniejszy wniosek w sprawie zmiany rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw Unii ma na celu usunięcie tej luki poprzez rozszerzenie o takie sytuacje przesłanek do podjęcia działań na podstawie rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw Unii.

– *Kwestie związane z polityką*

Głównym celem proponowanej zmiany jest uwzględnienie sytuacji, w których – po tym jak Unia uzyskała pozytywne orzeczenie panelu WTO ds. rozstrzygania sporów – procedura jest zablokowana, ponieważ druga strona odwołuje się od sprawozdania panelu WTO „w próżnię” i nie godzi się na arbitraż odwoławczy na podstawie art. 25 uzgodnienia WTO w sprawie rozstrzygania sporów. W takiej sytuacji procedury rozstrzygania sporów nie dadzą żadnych wiążących wyników.

Proponowana poprawka odnosi się ponadto do podobnych sytuacji, które mogą pojawić się w przypadku innych międzynarodowych umów handlowych, w szczególności umów regionalnych lub dwustronnych, jeżeli państwo trzecie nie będzie w razie potrzeby współpracować na potrzeby rozstrzygania sporów. Państwo trzecie może na przykład nie powołać arbitra, a w arbitrażu nie przewidziano mechanizmu alternatywnego, który umożliwiłby podjęcie kolejnych kroków.

Wniosek obejmuje obie sytuacje ze względu na spójność i skuteczność. Obie sytuacje mają te same podstawowe przyczyny i negatywne skutki dla interesów gospodarczych Unii. Ich wspólną cechą jest to, że Unia powinna mieć możliwość egzekwowania swoich praw, co w jak największym stopniu powinno odbywać się poprzez niezależne orzekanie. Jeżeli nie jest to możliwe, a druga strona jest odpowiedzialna za zablokowanie działań prowadzących do

wydania wiążącego niezależnego orzeczenia, Unia powinna mimo to być w stanie wyegzekwować swoje prawa.

Niniejszy wniosek zapewnia wyposażenie Unii w narzędzia niezbędne do ochrony jej interesów gospodarczych, jeżeli okaże się to konieczne. Inicjatywa ta jest wyrazem zaangażowania Unii na rzecz multilateralizmu i wiążącego niezależnego orzekania.

Gdyby Unia nie podjęła przedmiotowej inicjatywy, w opisanych powyżej sytuacjach blokady rozstrzygania sporów Unia nie mogłaby chronić swoich praw we właściwym czasie. Mogłoby to wręcz stanowić zachętę dla państw trzecich do zakłócania orzekania w przypadkach, gdy Unia posiada prawa wynikające z umowy międzynarodowej, które państwo trzecie narusza.

Dopracowanie ram już istniejących – w postaci rozporządzenia – zapewniłoby Unii możliwość szybkiego podejmowania działań. Szybkie podejmowanie działań ma tu zasadnicze znaczenie. Wybrany wariant, zgodnie z logiką samego rozporządzenia, jest zatem lepszym rozwiązaniem niż zwykła procedura ustawodawcza w celu wprowadzenia w życie środków polityki handlowej w każdym poszczególnym przypadku, w którym państwo trzecie utrzymuje środek, który zasadniczo zostaje objęty rozstrzyganiem sporów, ale jednocześnie państwo to blokuje procedurę orzekania.

Środki polityki handlowej stosowane na podstawie rozporządzenia mają w szczególności na celu skłonienie państwa trzeciego do zakończenia naruszania umowy handlowej Unii po skutecznym zastosowaniu przez Unię rozstrzygania sporów. Proponowana zmiana daje możliwość zastosowania przez Unię środków na podstawie rozporządzenia, w szczególności w celu doprowadzenia do zaprzestania naruszenia, bez pełnego przeprowadzenia procedury rozstrzygnięcia sporu w drodze orzeczenia, w przypadku gdy państwo trzecie to uniemożliwia.

Przewidywane środki byłyby zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii. Ogólne międzynarodowe prawo publiczne pozwala – na określonych warunkach, takich jak proporcjonalność i wcześniejsze powiadomienie – na nałożenie środków zaradczych, tj. środków, które w przeciwnym razie byłyby sprzeczne z międzynarodowymi zobowiązaniami strony poszkodowanej wobec państwa odpowiedzialnego za naruszenie prawa międzynarodowego i które mają na celu doprowadzenie do zaprzestania naruszenia lub do naprawienia szkody. Międzynarodowe prawo zwyczajowe zostało skodyfikowane przez Komisję Prawa Międzynarodowego – organ ONZ – w Projekcie artykułów dotyczących odpowiedzialności państwa za działanie niezgodne z prawem międzynarodowym[6]. Co do zasady, strona podejmująca środki zaradcze nie jest zwolniona ze swoich zobowiązań wynikających z mającej zastosowanie procedury rozstrzygania sporów[7]. Przepisy te stanowią *lex specialis* w stosunku do przepisów ogólnego prawa międzynarodowego dotyczących środków zaradczych[8]. Jednakże w przypadku gdy strona odpowiedzialna nie współpracuje w dobrej wierze w ramach procedur rozstrzygania sporów, uniemożliwiając w ten sposób stronie poszkodowanej zakończenie takich procedur, nieodzownie powraca możliwość skorzystania ze środków zaradczych zgodnie z wymogami ogólnego prawa międzynarodowego publicznego. Komisja Prawa Międzynarodowego zauważa, że

---

6 Zob. Komisja Prawa Międzynarodowego, *Draft Articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts – Projekt artykułów dotyczących odpowiedzialności państwa za działanie niezgodne z prawem międzynarodowym*, listopad 2001 r., Zgromadzenie Ogólne, dokumenty urzędowe, 55. sesja, suplement nr 10 (A/56/10), chp.IV.E.1, rozdział II oraz w szczególności uwaga wstępna 1.

7 Tamże, art. 50 ust. 2 lit. a).

8 Tamże, art. 55.

przywrócenie tej możliwości powstaje, gdy jedna ze stron nie wdroży procedur rozstrzygania sporów w dobrej wierze lub gdy państwo-strona nie współpracuje przy powołaniu odpowiedniego trybunału[9]. Są to sytuacje, w których zastosowanie miałaby zmiana, której dotyczy wniosek.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Wniosek jest zgodny z priorytetem Unii dotyczącym skutecznego egzekwowania praw Unii wynikających z międzynarodowych umów handlowych w celu ochrony miejsc pracy i wspierania wzrostu gospodarczego w Unii. Dostosowuje istniejące wspólne ramy prawne do nowej sytuacji.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Wniosek jest zgodny z innymi politykami Unii i potwierdza zaangażowanie Unii na rzecz multilateralizmu i niezależnego orzekania. Wniosek ma na celu zmianę obowiązującego rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw Unii, które już jest spójne z innymi politykami Unii.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Główny cel i treść planowanego aktu dotyczą wspólnej polityki handlowej z uwagi na charakter przyjętych środków oraz ich cel, jakim jest egzekwowanie międzynarodowych umów handlowych Unii. Materialną podstawą prawną proponowanej zmiany jest zatem art. 207 TFUE.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Nie dotyczy. Wspólna polityka handlowa jest obszarem wyłącznej kompetencji Unii. W dziedzinach objętych wyłączną kompetencją zasada pomocniczości nie ma zastosowania.

- **Proporcjonalność**

Cel, jakim jest szybkie zapewnienie ochrony interesów Unii w ramach międzynarodowych umów handlowych w sytuacjach, gdy państwa trzecie przyjmują środki niezgodne z prawem i jednocześnie blokują proces rozstrzygania sporów, w optymalny sposób można osiągnąć za pomocą proponowanej zmiany rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw Unii. Zmiana ogranicza się do wprowadzenia dwóch nowych przesłanek do podjęcia działań przez Unię i nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu. Środki przyjęte na podstawie rozporządzenia muszą ponadto być proporcjonalne. W przypadkach, w których nie wynika to z postanowień danej umowy międzynarodowej, zmiana obejmuje dodanie wyraźnego przepisu w tym zakresie. Jest to zgodne z wymogiem ogólnego prawa międzynarodowego, zgodnie z którym środki zaradcze muszą być proporcjonalne.

- **Wybór instrumentu**

Zdaniem Komisji przedmiotowa zmiana legislacyjna jest odpowiednia, gdyż wprowadza zmiany do istniejącego rozporządzenia, które już przyjęto na podstawie art. 207 TFUE.

[9] Tamże, art. 52 ust. 3 lit. b), art. 52 ust. 4 oraz uwagi 2, 8 i 9.

3. WYNIKI KONSULTACJI I OCENY SKUTKÓW

• Oceny *ex post*/kontrole sprawności obowiązującego prawodawstwa

Nie dotyczy.

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Nie przeprowadzono konsultacji publicznych na temat przedmiotowej inicjatywy. Proponowane zmiany polegają wyłącznie na wprowadzeniu nowych przesłanek stosowania rozporządzenia w związku z sytuacją nadzwyczajną w WTO.

W celu przyjęcia dowolnych środków polityki handlowej na podstawie rozporządzenia Komisja jest już zobowiązana do przeprowadzenia procesu gromadzenia informacji i zastosowania procedury aktów wykonawczych w każdym poszczególnym przypadku. W ramach gromadzenia informacji Komisja stara się znaleźć i uzyskać od zainteresowanych stron informacje i opinie na temat interesów gospodarczych Unii w konkretnych sektorach, w których można by rozważyć środki zaradcze. Komisja jest zobowiązana uwzględnić uzyskane informacje i opinie. W stosowaniu rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw Unii Komisję wspiera komitet ustanowiony rozporządzeniem (UE) 2015/1843[10]. Komitet składa się z przedstawicieli Unii i państw członkowskich.

• Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej

Nie dotyczy. Szczegółowe informacje przedstawiono powyżej.

• Ocena skutków

W odniesieniu do inicjatywy, której dotyczy wniosek, nie przeprowadzono oceny skutków z uwagi na charakter przedmiotu, którym jest egzekwowanie i wdrażanie praw wynikających z międzynarodowych umów handlowych. Inicjatywa nie ma bezpośredniego wpływu gospodarczego, społecznego ani wpływu na środowisko, a charakter środków, które mogą zostać zastosowane (w zależności od przypadku), w żadnym wypadku nie umożliwia oceny *ex ante*.

Jak wyjaśniono powyżej, w celu przyjęcia dowolnych środków polityki handlowej Komisja jest już zobowiązana do przeprowadzenia procesu gromadzenia informacji i zastosowania procedury w każdym poszczególnym przypadku. W ramach gromadzenia informacji Komisja stara się znaleźć i uzyskać od zainteresowanych stron informacje i opinie na temat interesów gospodarczych Unii w konkretnych sektorach.

Wniosek odnawia zobowiązanie Komisji do dokonania przeglądu zakresu rozporządzenia po upływie określonego czasu. W związku z tym Komisja będzie mogła odpowiednio przeanalizować skutki przedmiotowej zmiany.

Wniosek dotyczy ponadto sytuacji naglącej, wymaga więc szybkiego działania.

• Sprawność regulacyjna i uproszczenie

Nie dotyczy.

---

[10] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1843 z dnia 6 października 2015 r. ustanawiające procedury unijne w zakresie wspólnej polityki handlowej w celu zapewnienia wykonania praw Unii zgodnie z zasadami handlu międzynarodowego, w szczególności tymi ustanowionymi pod auspicjami Światowej Organizacji Handlu (tekst jednolity) (Dz.U. L 272 z 16.10.2015, s. 1).

- **Prawa podstawowe**

Nie dotyczy.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Brak.

Proponowana zmiana zapewnia mechanizm egzekwowania praw Unii.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Nie dotyczy.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Wniosek ogranicza się do wprowadzenia ograniczonej liczby zmian do obowiązującego rozporządzenia dotyczącego wykonywania praw Unii.

Nowe przepisy:

– w art. 3 (Zakres) dodaje się lit. aa) i bb), aby umożliwić Unii wprowadzenie środków w sytuacjach, w których nie można kontynuować procedury rozstrzygania sporów ze względu na brak współpracy drugiej strony w sporze handlowym na podstawie Porozumienia WTO lub innych regionalnych lub dwustronnych międzynarodowych umów handlowych. Jeśli chodzi o spory na podstawie Porozumienia WTO, będzie to wymagało od Unii Europejskiej uzyskania od panelu WTO orzeczenia potwierdzającego stanowisko UE oraz braku porozumienia w sprawie tymczasowych zasad postępowania arbitrażowego;

– w art. 4 dodaje się lit. bb) w celu określenia wymogu, zgodnie z którym środki zaradcze Unii w takich sytuacjach nie wykraczają poza zakres zniweczenia lub naruszenia korzyści wynikających z działania państwa trzeciego. Wymóg ten jest już obecny w istniejących ramach w trybie odpowiednich zasad rozstrzygania sporów i jest zgodny z wymogiem ogólnego prawa międzynarodowego publicznego, zgodnie z którym środki zaradcze powinny być współmierne do naruszenia, na które odpowiadają.

– zmieniono art. 10 w celu odnowienia zobowiązania Komisji do dokonania przeglądu zakresu rozporządzenia, obejmującego przegląd proponowanej zmiany, po upływie pięciu lat.

2019/0273 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 654/2014 dotyczące wykonywania praw Unii w zakresie stosowania i egzekwowania zasad handlu międzynarodowego

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 207 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 654/2014[11] ustanawia wspólne ramy prawne wykonywania przez Unię praw wynikających z międzynarodowych umów handlowych w niektórych szczególnych sytuacjach.

(2) Jedna z tych sytuacji dotyczy mechanizmów rozstrzygania sporów ustanowionych na mocy Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (WTO) oraz innych międzynarodowych umów handlowych, w tym umów regionalnych lub dwustronnych. Rozporządzenie (UE) nr 654/2014 umożliwia Unii zawieszenie zobowiązań po zakończeniu procedury rozstrzygania sporu.

(3) Rozporządzenie nie odnosi się jednak do sytuacji, w której Unia ma prawo do podjęcia działań w odpowiedzi na środek utrzymywany przez państwo trzecie, ale rozstrzygnięcie sporu w drodze orzeczenia jest blokowane lub w inny sposób niedostępne ze względu na brak współpracy ze strony państwa trzeciego, które przyjęło dany środek.

(4) Organ Rozstrzygania Sporów WTO nie jest obecnie w stanie obsadzić wolnych stanowisk w Organie Apelacyjnym. W sytuacji, gdy Organ Apelacyjny ma mniej niż trzech członków, nie jest on w stanie pełnić swojej funkcji. Do czasu rozwiązania tej sytuacji, a także w celu zachowania podstawowych zasad i cech systemu rozstrzygania sporów WTO oraz ochrony praw procesowych Unii w bieżących i przyszłych sporach, Unia stara się uzgodnić tymczasowe zasady postępowania arbitrażowego na podstawie art. 25 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów w ramach WTO („uzgodnienie WTO w sprawie rozstrzygania sporów”). Rada Unii Europejskiej poparła to podejście w dniach 27 maja 2019 r. i 15 lipca 2019 r.,

[11] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 654/2014 z dnia 15 maja 2014 r. dotyczące wykonywania praw Unii w zakresie stosowania i egzekwowania zasad handlu międzynarodowego oraz zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 3286/94 ustanawiające procedury wspólnotowe w zakresie wspólnej polityki handlowej w celu zapewnienia wykonania praw Wspólnoty zgodnie z zasadami handlu międzynarodowego, w szczególności tymi ustanowionymi pod auspicjami Światowej Organizacji Handlu (Dz.U. L 189 z 27.6.2014, s. 50).

a Parlament Europejski udzielił mu poparcia w rezolucji z dnia 28 listopada 2019 r. Jeżeli członek WTO odmówi zawarcia takiego porozumienia i złoży odwołanie do niefunkcjonującego Organu Apelacyjnego, rozstrzygnięcie sporu zostanie skutecznie zablokowane.

(5) Podobna sytuacja może wystąpić w przypadku innych międzynarodowych umów handlowych, w szczególności umów regionalnych lub dwustronnych, jeżeli państwo trzecie nie będzie w razie potrzeby współpracować na potrzeby rozstrzygania sporów, na przykład nie wyznaczając arbitra, a mechanizmu zapewniającego funkcjonowanie rozstrzygania sporów w takiej sytuacji nie przewidziano.

(6) W przypadku blokowania rozstrzygania sporów Unia nie będzie w stanie egzekwować międzynarodowych umów handlowych. W związku z tym należy rozszerzyć zakres rozporządzenia (UE) nr 654/2014 na takie sytuacje.

(7) W tym celu Unia powinna mieć możliwość szybkiego zawieszenia zobowiązań wynikających z międzynarodowych umów handlowych, w tym z umów regionalnych lub dwustronnych, w przypadku gdy skuteczne skorzystanie z wiążącego mechanizmu rozstrzygania sporów nie jest możliwe, ponieważ państwo trzecie zablokowało Unii taką możliwość.

(8) Należy również określić, że w przypadku zastosowania środków mających na celu ograniczenie handlu z państwem trzecim w sytuacjach, o których mowa, takie środki powinny być proporcjonalne do zniweczenia lub naruszenia korzyści interesów handlowych Unii w związku ze środkami państwa trzeciego, zgodnie z zobowiązaniami Unii wynikającymi z prawa międzynarodowego.

(9) Ponadto należy odnowić klauzulę przeglądową rozporządzenia (UE) nr 654/2014 na kolejny pięcioletni okres i objąć nią stosowanie proponowanej zmiany.

(10) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie (UE) nr 654/2014,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

W rozporządzeniu (UE) nr 654/2014 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się lit. aa) w brzmieniu:

„aa) po wydaniu sprawozdania zespołu orzekającego WTO uwzględniającego, w całości lub częściowo, roszczenia wniesione przez Unię Europejską, jeżeli odwołanie na podstawie art. 17 uzgodnienia WTO w sprawie rozstrzygania sporów nie może zostać rozpatrzone i jeżeli państwo trzecie nie zgodziło się na arbitraż odwoławczy na podstawie art. 25 uzgodnienia WTO w sprawie rozstrzygania sporów;”;

b) dodaje się lit. bb) w brzmieniu:

„bb) w sporach handlowych dotyczących innych międzynarodowych umów handlowych, w tym umów regionalnych lub dwustronnych, jeżeli wydanie orzeczenia nie jest możliwe, gdyż państwo trzecie nie podejmuje kroków niezbędnych do zapewnienia funkcjonowania procedury rozstrzygania sporów;”;

2) w art. 4 ust. 2 dodaje się lit. bb) w brzmieniu:

„bb) w przypadku zastosowania środków mających na celu ograniczenie handlu z państwem trzecim w sytuacjach, o których mowa w art. 3 lit. aa) lub art. 3 lit. bb), środki te są proporcjonalne do zniweczenia lub naruszenia korzyści interesów handlowych Unii w związku ze środkami tego państwa trzeciego;”;

3) w art. 10 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Nie później niż dnia 1 marca 2025 r. Komisja dokonuje przeglądu zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia, w szczególności w odniesieniu do zmian zakresu obowiązujących od dnia [data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zmieniającego], środków polityki handlowej, które mogą zostać przyjęte, oraz wdrażania tego rozporządzenia, oraz składa sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.”;

b) w ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

(i) w ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Działając zgodnie z ust. 1, Komisja dokonuje przeglądu pozwalającego przewidzieć na mocy niniejszego rozporządzenia dodatkowe środki polityki handlowej polegające na zawieszeniu koncesji lub innych zobowiązań w zakresie handlu usługami.”;

(ii) uchyla się akapit drugi.

Artykuł 2

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie […] dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodniczący	*Przewodniczący*